

Zakladatel a ředitel **Milan Hein**
Jednatel **Martin Šimek**
Umělecký šéf **Pavel Ondruch**
Provozní šéf **Jiří Pritz**
Vedoucí umělecko-technického provozu **Radek Svoboda**
Tisková mluvčí **Linda Škarlandřová**
Spolupracovníci divadla **Kateřina Šimková,**
Marie Krbová, Tomáš Dvořan, David Zelinka,
Ondřej Sýkora, Silvie Janáková, Martina Kšírová,
Iveta Pažoutová, Kristýna Kočová, Václav Bláha,
Petr Holata a Tomáš Mervan.

Divadlo Ungelt, Malá Štupartská 1, Praha 1
Letní scéna Divadla Ungelt, Nový Svět,
Praha 1 – Hradčany
www.divadlounge.cz

Vydalo **DIVADLO UNGELT s.r.o.,**
Nový Svět 78/5, Praha 1 – Hradčany
červen 2019 / Sezóna 2018-2019
Program připravil **Pavel Ondruch**
Foto **Jan Malír**
Grafická úprava **Marcel Brna**

Trhni si, **Peter** **Quilter** **OTČE!**

Petr Stach
Bára Štěpánová
Vincent Navrátil

režie **Pavel Ondruch** **překlad** **Pavel Dominik**

Trhni si, **Peter Quilter** OTČE!

(Saving Jason)

Překlad
Režie a scéna
Kostýmy
Hudba

Pavel Dominik
Pavel Ondruch
Michaela Daniel Huffsteter
Adam Koubek

Trevor
Angela
Jason

Petr Stach
Bára Štěpánová
Vincent Navrátil

Asistentka režie
Zvuk a světla

Marie Krbová
Radek Svoboda,
Tomáš Dvořan, David Zelinka
Silvie Janáková, Martina Kšírová

Děkujeme cukrářce Mary Jírovské za přípravu marcipánových ozdob.

Světové premiéry 19. a 20. června 2019
v Divadle Ungelt.

Autorská práva k dramatickému textu a překladu v České republice
zastupuje Aura-Pont s. r. o., Veslařský ostrov 62, 147 00 Praha 4.

Květiny dodává firma Metamorphosis

Inscenace vznikla také zásluhou grantu,
který Divadlu Ungelt udělilo hlavní město Praha

Hlavní partneři Divadla Ungelt

manželé
Prof. Dr. Dadja Altenburg-Kohl
a Daniel Pešta

Klub přátel
Divadla Ungelt, z. s.
za laskavé podpory
Nadace ČEZ

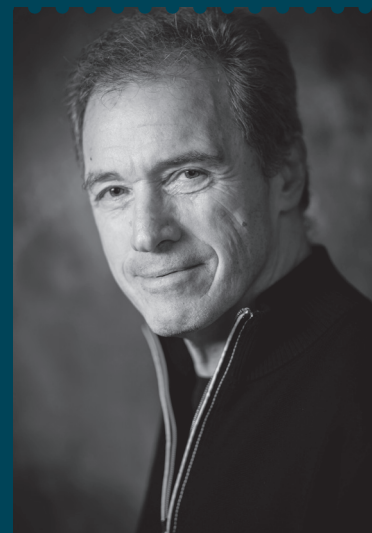

Vážení diváci,

je mi ctí, že v našem divadle už podruhé
uvedeme titul světově respektovaného
dramatika Petera Quiltera, jsem jeho
velký fanoušek. V případě hry *Trhni si,
otče!* jde dokonce o světovou premiéru!

Užijte si Báru Štěpánovou, Petra Stacha
a Vincenta Navrátila!

Váš Milan Hein

DOTAZNÍK ZÁVISLOSTI

(podle knihy Karla Nešpora *Návykové chování a závislost* vydané nakladatelstvím Portál v roce 2007)

Všechny následující otázky se týkají období 12 měsíců. Vyberte tu z následujících odpovědí, která se nejvíc blíží skutečnosti, a zatrhněte ji. „Droga“ znamená i alkohol nebo marihuanu nebo kombinaci různých návykových látek.

- 1. Cítili jste silnou touhu nebo nutkání užívat drogu?**
Ne – Někdy – Často
- 2. Nedokázali jste se ve vztahu k droze ovládat? (Vzali jste si ji i tehdy, když to bylo nevhodné, nebo jste si vzali více, než jste původně chtěli?)**
Ne – Někdy – Často
- 3. Měli jste tělesné odvykací potíže („absták“) po vysazení drogy nebo jste brali nějakou drogu nebo lék proto, abyste odvykací potíže zmírnili?**
Ne – Někdy – Často
- 4. Zvyšovali jste dávku, abyste dosáhli účinku původně vyvolaného nižší dávkou?**
Ne – Někdy – Často
- 5. Zanedbávali jste dobré záliby kvůli droze nebo jste potřebovali více času k získání a k užívání drogy nebo k zotavení se z jejího účinku?**
Ne – Někdy – Často
- 6. Pokračovali jste v užívání drogy přes škodlivé následky, o nichž jste věděli?**
Ne – Někdy – Často

Vyhodnocení

Spočítejte odpovědi „často“ a odpovědi „někdy“.

0 odpovědí „často“ a „někdy“ znamená, že se asi nejedná o závislost.

1-2 odpovědi „často“ a „někdy“: Tento výsledek může vyžadovat důkladnější vyšetření.

3-6 odpovědí „často“ a „někdy“ znamená, že se patrně jedná o závislost.

Peter Quilter a léčba smíchem

Britský dramatik žijící na Kanárských ostrovech Peter Quilter (1965) se proslavil veleúspěšnou komedií *Je úchvatná! pravdivý příběh Florence Foster Jenkinsové, nejhorší pěvkyně na světě*, která po světové premiéře v roce 2005 pronikla z londýnského West Endu do celého světa včetně Česka (hrála se ve 40 státech ve 27 jazycích). V té době měl Quilter na svém kontě již řadu úspěchů – mezi ty největší patřil okamžik, kdy v roce 1999 poprvé dobyl prestižní londýnský West End muzikálem o chlapecké hudební skupině *BoyBand*. Avšak teprve příběh o ženě, která vyprodala Carnegie Hall, přestože nebyla schopná vydat jediný libozvučný tón, z něj udělal světovou divadelní personu.

Již v době, kdy absolvoval univerzitu v Leedsu a začal pracovat v televizi jako moderátor vzdělávacího pořadu, nebo dokonce jako příležitostný epizodní herec (hrál v nekonečném seriálu o partě hasičů z osmdesátých let *London's Burning*), vynikal ve schopnosti napsat skvělý dialog. O tom svědčí i jeho debut z roku 1994 *Respecting Your Piers*, který později přepracoval, přejmenoval a uvedl pod názvem *Opona nahoru!*. Civilní jednoduchý jazyk, který Quilter používá, oplývá rytmickou strukturou a skvělou splavností. Svě dialogy navíc vždy rámuje přesnou dramatickou situací, čímž uniká z osidel statických konverzaček a směřuje až k prapůvodu komedie, tedy k něčemu, co je bytostně spojeno s fyzickým divadlem, s tělem. Do *Úchvatné* například zakomponoval vedlejší postavu mexické služky, která po celou dobu mluví španělsky, žádná z ostatních postav (a předpokládáme, že ani většina diváků) jí nerozumí, a přesto Quilter skrze její jednání naplní a dobarví děj. Nebo do jiné své hry vložil groteskní bitvu, v níž se všechny účinkující postavy bez skrupulí servou... Quilter má o rozvržení fyzického jednání velmi konkrétní představu, kterou se nebojí ve scénických poznámkách navrhovat. Ví i to, kdy přesně jeho postavy přinesou čaj, dort či kdy si dolijí brandy. Úzká vazba dialogu a situace mu dovoluje repliky pentlit slovními gagy, které by mohly působit samoučelně, nebýt právě nosného situačního rámce. To dělá z jeho her dynamické komedie, které programově navazují na největší ostrovní komediografy v čele s Noëlem Cowardem (např. *Rozmarný duch* či *Líbánky ve čtyřech*) a v Česku o něco známějším Alanem Ayckbournem (např. *Kdes byl(a) dnes v noci* či *Postelová fraška*).

Quilter však nereфлекtuje, jako tito velikáni, jen stav britské střední třídy. Více jej zajímají příběhy lidí, kteří se vymykají běžnému průměru, což mu mimo jiné dovoluje opakovaně klást otázku: co to je být normální? I proto s největší chutí popisuje zákulisí showbyznysu. A když v nějaké hře nevystupuje umělec, tak si aspoň neodpustí malou narážku, třeba že jedna z postav hrála ochotnické divadlo (viz Angela v *Trhni si, otče!*). „Jsem fascinován zákulisními příběhy umělců, ať už jde o legendární hollywoodské hvězdy, anebo o vrávoraající amatéry. To, co mají společného, je zoufalá potřeba vystupovat, jako kdyby na tom závisel jejich život.“

I Quilterův život „závisí“ na divadle. Divadlo, a především úspěch u publika, jeho smích, je pro Quiltera drogou. Čím víc lidí jeho práci vidí, tím je spokojenější. Z toho důvodu je otevřen filmařům. Scénáře sice nepíše, své hry ale s radostí poskytuje filmovým studiím. Podle *Úchvatné!* vznikl v roce 2016 film *Božská Florence* s Meryl Streepovou v hlavní roli (režie Stephen Frears) a v současné době v Británii režisér Rupert Goold finalizuje nákladný snímek *Judy* podle Quilterovy druhé nejocetovanější hry *Na konci duhy* (2005), která zachycuje život zpěvačky Judy Garlandové. V současné době tolik populární hudební životopisný film, který spoléhá na prvotní obsazení v čele s Renée Zellweger, bude mít premiéru na podzim roku 2019. *Na konci duhy* byl také první Quilterův text uvedený na českém jevišti. V roce 2006 ve Studiu Dva jako Judy excelovala Hana Maciuchová.

Hudební dramata jsou v tvorbě Petera Quiltera hojně zastoupena. Kromě zmíněného *BoyBandu* vytvořil z Wildeo-va *Strašidla Cantervillského* činohru s písněmi (1998). Později však rezignoval na původní hudební složku. Místo spolupráce s konkrétním hudebním skladatelem využíval populární retro písně. V dílech jako *The Nightingales* (2011), *Let It Snow* (2012), *Stardust* (2012) či *Mario Lanza Without Song* (2015) si půjčuje hity ze „sinatrovských“ padesátých let, a i proto jen stěží můžeme tato díla brát jako plnokrevné muzikály, kde píseň je situací, která posouvá děj. Naopak v činohře mu písně slouží jako strukturální prvek podporující přesně rozvržený temporytmus. Ve *4000 dnech* Quilter předepsal písně, které se mají hrát mezi scénami, v *Úchvatné* pracuje s konkrétními operními áriemi, které má představitelka Florence zpívat, a i v *Trhni si, otče!* si vyžádal užití britské koledy z počátku 19. století *Lord of the Dance*.

Dominantou Quilterova dramatického díla jsou, dle jeho vlastních slov, lehké povznášející komedie („light comedy“), jejichž příkladem může být *Celebrita* (2012) či *Herečka* (2013). Avšak s přibývajícímí léty se do Quilterova lehkého psaní nená-

padně dostávají temnější spodní proudy, které probublávaly už v *Úchvatné*. Na povrch je vyvádí pomocí nízkonákladových her pro malé obsazení. Komorní hry ho přitahovaly už od úspěšné premiéry kvintetu romantických komedií *Duety* (2009), které odkazují na dílo amerického klasika Neila Simona (zvláště na *Apartmá v hotelu Plaza*). Dva herci v pěti odlišných figurách a příbězích mohou ukázat svou hereckou všestrannost, čehož využilo už 18 divadel po celém světě. Komedialní nota *Duetů* se však transformovala do noty vážné ve *4000 dnech* (2013), v nichž Quilter, jak jinak než s humorem, zkoumal velké téma paměti a její nutné dezinterpretace prostřednictvím tří postav. Rok po světové premiéře v Londýně (2016) jsme ji jako druhé divadlo na světě nasadili v Ungeltu; poté se jí chopili v Brazílii, Německu i v Americe. Článek v programu k *4000 dnům* jsme tehdy končili zmínkou o čerstvě premiérované Quilterově novince *Trhni si, otče!* (v originále *Saving Jason*). Netušili jsme, že na tuto informaci brzy navážeme...

V *Trhni si, otče!* chtěl Quilter zpracovat bolestnou zkušenost s kmořencem (viz náš rozhovor otištěný za tímto článkem)

a učinil tak poprvé v roce 2015 pomocí šesti postav. Hybatelem děje byl manželský pár Linda a Trevor, kteří zorganizovali preventivní pohřeb jejich pubescentního drogově závislého syna. Na pohřeb Linda pozvala i svoji sestru Angelu s manželem Derekem. Poslední figura staré bláznivé sousedky sehraje na konci hry zásadní roli v „záchraně“ Jasona, neboť má k němu paradoxně, jako jediná postava bez příbuzenských vazeb, nejbližší vztah. Hra dodržovala jednotu místa, času a děje, přičemž první část gradovala pomocí postupně přicházejících hostů. Expozice zabrala téměř polovinu hry a Jason, s jehož vstupem hra teprve nabírá na dynamice a pravé dramatickosti, přišel až na straně 38. Výchozí dramatická situace fingovaného pohřbu se rozměnila v komedii charakterů. Ne náhodou tak v Quilterovi uhnízdil pocit, že skvělému námětu zůstal něco dlužen. Při nejbližší příležitosti (v tomto případě to bylo velmi nenápadně e-mailové ponouknutí ze strany Divadla Ungelt) se jej proto rozhodl přepracovat pouze pro tři herce.

Nebylo to pro něj nic nového. Metodu „zkomorňování“ svých starších úspěšných textů Quilter již několikrát podnikl. Proč? „Zbožňuji, když se mé hry hrají. Sleduji je pak na plakátech, v divadlech, na fotografiích. Divadelní hry nejsou jako knihy. Skutečné jsou pouze na jevišti. Dokud nejsou hrány, nežijí.“ V touze, aby se jeho hry co nejvíce uváděly, provedl již řadu autorských zásahů. Nejdříve si to zkusil u komedie ze zákulisí *Herečka*, kterou mohou sehrát jen dva herci namísto původních sedmi. Dnes už i *Je úchvatná!* má verzi pro tři herce. Stejně překvapivým zjištěním je také Quilterovo volné nakládání s pohlavím figur, kdy komedii *Ráno poté* (2012), kterou

napsal původně pro čtyři figury, přičemž jim dominoval heterosexuální pár, přepracoval do verze pro tři osoby v čele s párem homosexuálním. Opačný postup, snad ve snaze proniknout i více na východ, aplikoval na hru *4000 dnů*, kdy z Paula udělal ženu, což s nadšením přijali v muslimském Turecku, kde novou verzi pod názvem *Open Your Eyes* okamžitě přeložili.

Některé Quilterovy zásahy mohou být sporné, avšak odvažujeme se tvrdit, že komorní verze hry *Trhni si, otče!* je lepší než ta původní. Quilter i přes značné úpravy zahodil jen málo z původního textu. Dobré repliky bez ohledu na původního mluvčího vkládá do úst Trevorovi nebo Angele. Trevor je tak v naší verzi úplně jiný než Trevor v první verzi, kde největší iniciativu projevuje především zoufalá a s alkoholismem bojující matka Linda. Posun Angely je ještě razantnější a nutno říct, že především díky ní lze brát tříčlennou verzi hry *Trhni si, otče!* jako opravdu nový původní titul. Angela ve staré verzi stráví většinu expozice venku v autě, v němž telefonuje se svým milencem. I po svém pozdním nástupu dominuje jednání spíše Derek a ona je jen jakousi zábavnou koloraturou, obrázkem další možné závislosti. V naší verzi Quilter zkombinoval nejen repliky Dereka, ale také sousedky Mary, čímž Angele vytvořil v první verzi nepřítomnou láskyplnou vazbu k Jasonovi. Angela zde navíc funguje jako katalyzátor vážného tématu, kdy její povaha „ženy okamžiku“ dovoluje autorovi jiskřit bonmoty a vtipy i v těch nejnevhodnějších chvílích. Bez ní by k již dávno zamrzlé konverzaci otec-syn ani nedošlo.

Pouze trojčlenná posádka prospěla námětu ve vrchovaté míře, a to i z hlediska žánru. Komédie charakterů se rázem proměnila ve vážnou dramedii, v níž humor vyvěrá z pravdivých situací. Postavy netuší, že jsou vtipné. Herci tak nehrají komedii, hrají drama, které se stává komedií až v diváckém vnímání. Quilter dokazuje, že lze hrát příběh o drogové závislosti jako konverzační komedii. A právě v tom je jeho výjimečnost. Na světě snad není žádný jiný dramatik, který by využíval postupy crazy komedie a transformoval je v seriózní hry. I v tom je klíč k masivnímu úspěchu hry *Je úchvatná!*, která má s *Trhni si, otče!* společného víc než jen vykřičník na konci názvu. Sebeklám totiž neobklopuje jen Florence, ale také Trevor, Angelu i Jasona. Jak moc je Florence závislá na zpěvu a opeře? Jistě ne méně než Jason na omamných látkách. Kolik společného má zkrachovalý herec St. Clair s Angelou? Rozhodně nejen kladný vztah k alkoholu. Kolik typických quilterovských postav, ať už St. Clair, Cosmo, Judy, Paul, Angela, Trevor, Jason, si sami sebe opravdu váží? A kolik z nich před odpovědí na tuto otázku utíká do jiných světů?

Iluze, do níž unikáme, abychom se ochránili před nástrahami šedé, nudné či bolestné reality, je Quilterovým celoživotním stěžejním tématem. Divadlo mu už od dětství, které prožil ve svém rodišti v Colchesteru, sloužilo jako úniková platforma.

Z reality složitých rodinných poměrů (rozvod rodičů a ztráta rodného domu) mizel do alternativních světů snů, což dodnes ovlivňuje jeho autorskou filozofii. Jejím středobodem je závak diváka bavit. Nechce ho rozdrtit, chce ho povznést, přenést do jiné dimenze, vytrhnout ho z jeho života a umožnit mu, aby na něj na okamžik zapomněl. Takové divadlo je pak terapií, protože pokud je ona iluze pravdivá, tj. ve své podstatě svázaná se světem, z něhož jsme unikli, poskytuje nám přesně takový „deštník před tornádem sraček“, o kterém mluví Angela.

Deštník jménem *Trhni si, otče!* pro tři postavy stvořil Peter Quilter v roce 2018 a okamžitě ho poslal nám, do Divadla Ungelt, kde jsme pokuseni světové premiéry neodolali. Původní verze hry měla světovou premiéru v listopadu 2016 v komorním londýnském Park Theatre, tedy ve stejném divadle, v jakém byla jen o deset měsíců dříve premiérována hra *4000 dnů*. I *Trhni si, otče!* mělo stejně nadšené kritické přijetí jako *4000 dnů*. Quilter se prý „trefil do černého“ a předvedl „mimořádný výkon, neboť těžké napínavé téma uchopil s odzbrojující dávkou humoru.“ Režisér Steven Dexter spolu s Quilterem celou hru zasadil do devadesátých let, kdy byla v Londýně na vzestupu tzv. rave kultura. Rave (v překladu též šílet, bouřit) je britské undergroundové hnutí, které se později začalo používat spíš k označení specifického hudebního stylu určeného pro celonoční taneční „parties“. Veleknězi této komunity byli a jsou DJové, kteří ve svých kreacích kombinují house, techno či hip-hop, a na jejichž hardcorové hlasité rytmy nejde tančit celou noc bez podpůrných prostředků, tzv. „tanečních drog“. Mezi takovými návykovými látkami kraluje především 3,4-metylendioxymetamfetamin čili extáze. MDMA je čtvrtá nejoblíbenější droga na světě (1. alkohol, 2. marihuana a 3. tabák) a vyvolává „změny v náladě, sociální interakci (spojené s pocitem vzájemné blízkosti s druhými) a změny ve vnímání, které jsou spojeny s pocitem lepší schopnosti vhledu. Extáze zvyšuje vnímavost k emočním a senzorickým stimulům, což vysvětluje, proč je extáze oblíbenou drogou v prostředí taneční zábavy. Užití MDMA není spojeno s halucinacemi, ale typicky se zvýšenou senzitivní percepcí (barvy jsou výraznější, pozorované objekty mají vykreslenější detaily atd.) a zrakovými iluzemi (dvojdímenzionální objekty se jeví jako 7 trojdimenzionální, makropsie, mikropsie atd.). V porovnání s některými halucinogeny MDMA „pouze“ rozvolňuje hranice ega, a do té míry, jež pro uživatele nevyvolává úzkostné pocity.“ (Citace je z výukového textu o tanečních drogách Romana Gabrhelíka.)

Přestože Quilter v *Trhni si, otče!* reflektuje rave subkulturu a potažmo i britský represivní zákon, který se ji v roce 1994 snažil potlačit (když Angela mluví o tom, že měli zavolat policii, naráží právě na tuto skutečnost), ničím jiným nakonec svou hru do konkrétního období nezasazuje. Klubová taneční scéna se čile rozvíjí i ve třetím tisíciletí a s ní i celý sortiment tanečních drog: „klasika“ jako marihuana, hašiš, extáze či LSD ustupuje novým účinnějším syntetickým látkám, a především čím dál tím oblíbenějšímu kokainu. Taneční drogy se tak stávají „víkendovou“ zábavou mladých, která je v jejich komunitě tolerována stejně, jako v jiné komunitě pravidelné pití „jednoho“ piva. Společenská tolerance k drogám včetně alkoholu a nikotinu je stále vysoká. Ačkoli se pomalu, ale jistě snižuje, stále ztrácíme rozlišovací schopnosti, co už je přes čáru, a co ne. Jason není feťák z ulice, kterého si většina lidí při slově narkoman představí. Je to normální dospívající kluk, který se rozhodl utíkat ze světa, ve kterém žije, protože neví, jak jinak s ním naložit. Stejně je na tom ale Trevor a Angela. Instantní štěstí způsobené drogou je tak jeden z quilterovských iluzorních světů, z něhož se člověk proti své vůli opakovaně vrací zpět, aby se tam pak zas pokoušel další dávkou vrátit. Toto cestování většinou odkouká od rodičů. Model rodinné nemoci, kdy každý má svůj milovaný jed a předává ho z generace na generaci, se Quilter snaží popsat a následně rozbořit. Během toho podává sobě, divákům i aktérům účinný utišující lék – smích. Díky němu je možné nahlédnout, že štěstí neexistuje samo o sobě, ale je to něco, na čem je třeba pracovat, o co je třeba usilovat; jen tak přestane být cesta do alternativních světů nutná. V tomto

kontextu je pak pocit neštěstí, vyjma pochopitelně tragických osudových okolností, na něž člověk nemůže mít vliv, pouze výrazem duchovní lenosti či chorobné apatie. Léčivý smích pak spouští vůli, je „probouzečem“.

Přepisování *Trhni si, otče!* na Quiltera jako takový „probouzeč“ zabral. V loňském roce se totiž z textu jménem *Bestseller*, v němž do domu staré ženy přijede řada spisovatelů, kteří se snaží dokončit svá díla a nalézt novou inspiraci, zdálo, že propadl tvůrčí krizi. Čtenář *Bestselleru* se neubrání dojmu, že autor přešlapuje na místě stejně jako postavy, o kterých píše. Po *Trhni si, otče!* mu ale znovu zachutnalo komorní obsazení a pustil se do nové původní hry *The Hill*, kterou dokončil teprve nedávno. Vystupují v ní tři muži, což u dramatika, jehož specialitou byly ženské hrdinky, je přinejmenším překvapující. Vypadá to, že Peter Quilter vstupuje do dalšího tvůrčího období, v němž pomalu, ale jistě upouští od pověstné teatrality, která mu sloužila zároveň jako výraz radosti i zoufalství ze života, a zaměřuje se na obyčejné lidské příběhy. Pokud to tak půjde dál, budeme za pár let v Ungeltu hrát už třetího Quiltera...

Napsal Pavel Ondruch.

Režisér Pavel Ondruch

ROZHOVOR S PETEREM QUILTEREM

Zhruba před rokem jste mi poslal první verzi hry *Trhni si, otče!* pro šest figur. Hra mě zaujala, leč odpověděl jsem Vám, že se zaměřujeme na hry převážně pro tři herce. Zanedlouho jste mi poslal přepsaný text pro tři herce. Proč jste se rozhodl napsat novou verzi hry? Myslel jste u tohoto přepisování konkrétně na Divadlo Ungelt?

Původní verze hry pro velké obsazení měla sice úspěšnou premiéru v Londýně, cítil jsem ale, že tak velký počet postav narušuje vyznění příběhu. Jejich neustálé příchody a odchody odváděly pozornost od podstaty hry. Někdy je prostě lepší zaměřit se jen na nejdůležitější a nejzajímavější figury. Takové zhuštění nakonec celou hru jen zdokonalí. Zároveň jsem si byl vědom, že je po světě rozeseto mnoho divadel, které preferují hry s menším obsazením. Vzal jsem to jako příležitost, aby má hra byla dostupná i pro ně. Divadlo Ungelt s velkým úspěchem uvádí jinou mou hru *4000 dnů*, která je také jen pro tři herce. I proto se mi zdálo, že Ungelt bude ideálním místem pro světovou premiéru nové verze mé hry.

V čem vidíte hlavní rozdíl mezi verzí s šesti postavami a verzí s třemi postavami?

V příběhu a tématech jsou stejné. Ale v druhé, nové verzi jsem se zaměřil jen na tři postavy, které mi přišly nejvíce nosné. Hra je proto mnohem sevřenější a koncentrovanější. Namísto načrtávání řady různých charakterů, prozkoumávám bez přerušení jen tři osoby v nezvyklé situaci.

Proč jste ve verzi s třemi postavami jako dva hlavní dospělí protagonisty zvolil Trevora a Angelu? Mohla to být přece i Linda a Derek...

Z prostého důvodu: byly to nejpůsobivější a zároveň nejneobvyklejší figury mé hry. Musel jsem ale také přemýšlet o tom, která ze dvou dospělých postav celý příběh potáhne. Angela a Trevor se během přepisování stávali plnějšími a komplexnějšími, protože jsem jim všude, kde to bylo možné, vkládal do úst repliky vyškrtnutých postav z původní verze. Tím do nich vstupovaly i nové charakterové rysy.

Jak Vás napadla ústřední zápleтка hry *Trhni si, otče!* s preventivním pohřbem? Vycházíte ze svých životních zkušeností?

Ano, můj kmotřenec si prošel něčím hodně podobným a mou hru tím inspiroval. Dospěl tehdy do bodu, v němž odmítal komunikoli naslouchat. Všichni jsme proto začali zoufale přemýšlet, co můžeme udělat, abychom získali jeho pozornost a zastavili tak jeho šílenou touhu po drogách a nebezpečí. Jednoho dne jsem navrhl, že bychom ho mohli vrátit do reality šokem. Řekl jsem: „Možná bychom ho měli pozvat na jeho vlastní pohřeb.“ A v tu chvíli se zrodila idea hry *Trhni si, otče!*. Takže je opravdu založená na skutečných událostech a reálné situaci.

Jak příběh Vašeho kmotřence dopadl?

Drogové období našťestí překonal a je mu teď 21 let. Studuje univerzitu a vede si dobře. Rozhodně ale není bezproblémový. Nedávno byl zatčen v Německu, kde mu zakázali letět do USA. Občas užívá měkké drogy, pro které má stále slabost. Před několika měsíci se účastnil vysokoškolského výletu, na němž se najednou oddělil od zbytku skupiny a celý den strávil pitím a obíráním barů. Druhý den ráno se probudil v levném hotelovém pokoji s dvěma dívkami z Bosny a vůbec neměl tušení, jak se

tam dostal! Vždycky bude žít „na hraně“... Na druhou stranu je ale velmi zajímavý, velice chytrý a všichni ho máme moc rádi. Doufejme, že se brzy zklidní.

Jak chápete rodičovství? Co je pro Vás rodina? A jak moc Vás ovlivnila či ovlivňuje Vaše rodina?

Vlastní děti sice nemám, ale jsme si velmi blízcí s mými synovci i mými kmotřenci. Když přestanou poslouchat své rodiče, převzmu roli rádce já. Ve skutečnosti pocházím z poměrně chaotického rodinného prostředí. Rodiče se rozvedli a náš rodinný dům prodali. Tím jsem nadobro ztratil domov, a tedy i místo, kam se můžu vracet. Můj otec pak docela brzy zemřel. Pro kluka, který se snaží citově stabilizovat a najít vlastní životní cestu, jsou všechny takové tragédie tvrdou ránou. Jako dítě jsem byl velice zvláštní. Navíc nikdo z mé rodiny neměl s divadlem ani uměním nic společného, žádné nadšení pro kulturu v mém okolí prostě neexistovalo. Takže byl každý překvapen, ne-li přímo šokován, když jsem propadl divadlu. Všechno tohle mě ale přimělo víc a víc usilovat o úspěch. Je dobré, když člověk bez cizí pomoci dosáhne v životě alespoň něčeho, o čem snil. Každému tím totiž dokáže, že všechna jeho podivná rozhodnutí byla správná. Musel jsem tvrdě pracovat na každém svém úspěchu, protože jsem od života nikdy nedostal nic zadarmo.

Sebeúcta a sebevědomí jsou ve Vaší hře velkými tématy, zvláště když vidíme, že se hlavním postavám nedostávají. Proč myslíte, že v současné době mají lidé problémy si věřit či si sami sebe vážit?

Doba, ve které žijeme, v nás vyvolává velké úzkosti. Téměř každý, koho znám, se cítí pod tlakem, téměř každý je vystresován v práci. Šéfové se stali mnohem náročnějšími, život je mnohem dražší, svět je mnohem složitější. Myslím si, že všechny tyto úzkosti způsobují, že se cítíme nenaplnění a nešťastní. V takovém případě musíme v první řadě pocítit respekt k sobě i k druhým. Musíme se naučit být šťastní, myslet víc na sebe a neponižovat se. Všechny postavy v mé hře jsou na hraně, jejich osobnosti se rozpadají. Je to extrémní příklad toho, co se může každému z nás stát, pokud bychom nedokázali odstoupit od hrany útesu, nadechnout se a učinit rozhodnutí týkající se zlepšení našeho života.

Angela ve Vaší hře říká, že „je lepší od života nic nečekat“. Sdílette tuto životní filozofii?

Angela se mylí. Ale takový je její pohled na svět. Věř, že pokud toho od života nebude moc očekávat, snadněji se se vším vyrovná. Ale samozřejmě, že to není jediný možný úhel pohledu. Všichni bychom měli mít vysoké nároky a bojovat za jejich dosažení, bojovat za lepší život.

Proč jste předepsal ve své hře použití staré britské koledy *Lord of the Dance* (*Pán tance*)?

Chtěl jsem použít hymnus, v kterém je obsažena nějaká energie. Hudba, kterou vyberu pro danou hru, často odráží rytmus scény. Pokud vyžaduje energii, hněv nebo akční herecké jednání, nemůžete ji podbarvit pomalou muzikou. Hudba musí mít svou funkci, musí pomoci oné scéně naplnit její smysl. Neexistuje příliš dynamických žalmů, takže pro mě byl *Pán tance* jednoznačná volba. Navíc si ho velmi dobře pamatuji z dětství.

Vaše hra má v podtitulu „návykové komediální drama pro tři herce“. Chtěl byste, aby bylo více dramatem, nebo komedií?

Tohle je zajímavé. Protože některé komedie musí být hrány jako komedie a některé komedie musí být hrány jako dramata. Někdy smích vyvolávají postavy, které se chovají zábavně a smějeme se pak všichni společně. Ale v černé a vážné komedii, jakou je *Trhni si, otče!*, vychází humor z absurdity lidského chování. Postavy ve hře jednájí smrtelně vážně. A my jako publikum pozorujeme, jak jsou v tomto jednání směšné. V tom vidím princip této komedie. Takže mi můj instinkt našeptává, že by tato hra měla být hrána vážně, přičemž se diváci rozhodnou sami, jestli jim přijde vtipná, nebo ne. Je to opravdu hodně zajímavé téma. Někdy se v tom pletou i sami autoři a režiséři! Vzpomeňme třeba na Čechova, který své hry pokládal za komedie, zatímco jeho režisér Stanislavskij s ním nesouhlasil a režisoval je jako dramata. Dodneška je to sporné téma a nálada těchto her se proměňuje podle toho, kdo je hraje, režuruje, překládá... Takže mezi komedií a dramatem je tenké lanko a herci a režisér musí zvolit, jak po něm našlapovat bez hrozby pádu. Ale i když se vtipný scénář hraje jako vážné drama, stále musí mít komediální náboj – to znamená, že herci musí hrát v tempu, s vervou a vášní.

Postavy Vašich her často pijí brandy nebo sherry. Proč zrovna tyto nápoje?

Jednoduše proto, že je to pití „střední vrstvy“. Jsou to nápoje pro lidi, kteří se považují za kultivovanou část společnosti. Tvrdě

pracující rodina by místo toho otevřela pivo nebo gin. V tomto případě si ale myslím, že jde o středostavovskou rodinu, která se považuje za vyšší vrstvu. I proto jsem je nechal pít gin a sherry. Když se jejich svět zhroutí, mají šanci padnout ještě níž.

Jste mistrem dialogu. Zkuste nám prosím popsat proces jeho vzniku?

Netuším, jak odpovědět! Ale opravdu se považuji především za „spisovatele dialogů“. Požádali mne, abych napsal film, ale já jsem to nemohl přijmout. Chtějí jen krátké dvouminutové scény a mnoho postav. Mě ale nejvíc baví, když umístím hrstku lidí do jedné místnosti a tam je nechám společně rozmlouvat. Rozmlouvat dvacet minut nebo hodinu nebo celou hru! Myslím, že právě v tomto vynikám. Všem začínajícím spisovatelům bych poradil, ať neztrácí čas přemýšlením nad tím, co jejich postavy říkají, ať nevymýšlí chytrou repliku. Stačí jen vymyslet charakter postavy a nechat ji mluvit. Pište jen to, co slyšíte ve své hlavě a postavy napíší hru místo vás.

Píšete hry s vidinou konkrétních herců?

Ne, nikdy. Na začátku mám jen nejasnou představu o tom, jak budou mé postavy vypadat a jak budou staré. Někdy se během procesu psaní má původní představa o postavách vyvine úplně někam jinam – což je v případě tvorby pro konkrétní herce problém. Takové zadání by brzdilo moji kreativitu.

Jaký je Váš nejoblíbenější dramatik a jaká je Vaše nejoblíbenější hra?

Vždycky jsem obdivoval britského dramatika Noëla Cowarda (1899-1973). Byl opravdu skvostný! Je autorem vůbec nejvtipnějších a nejchytřejších dialogů, jaké kdy byly napsány. Je mimořádně populární v Británii (ale také v Americe), ve zbytku světa ho ale příliš neznají. Možná i proto, že jeho hry velice často zachycují britskou vyšší třídu, což je velmi těžce přenositelné do jiné země. I přesto byl absolutní genius. Kromě Noëlových her chci také zmínit *Anděly v Americe* (Tony Kushner). Je to nejlepší současná hra, jakou jsem kdy viděl. Je fantastická, co se týče rozsahu, obrazotvornosti, ba i statečnosti.

V Ungeltu bude světová premiéra *Trhni si, otče!* pro tři herce. Jaký vztah máte k České republice?

Mé texty se hrají po celém světě, uveden jsem byl ve více jak 40 státech. Několik zemí ale mé hry přijalo zvlášť dobře – Ně-

mecko, Velká Británie, Austrálie, Polsko a Česká republika. Nevím přesně proč. Člověk prostě napíše hru, kterou má v hlavě, a pak sleduje, kde si jí všimnou. Když se v nějaké zemi rozhodnou uvést moji hru, jsem nesmírně potěšen. Mám pocit, jako bych našel další umělecký domov mimo místo, kde jsem se narodil. Divadlo Ungelt je pro mě strašně zajímavé, neboť je to divadlo, které se nebojí riskovat a uvést hru, která může být pro obecnost náročnější. Mnoho divadel hledá hry s velkým komerčním potenciálem a nabízí pak představení s jedinou ambicí: pobavit. To je v pořádku. Ale Ungelt je statečnější – nebojí se vážnějších a komplikovanějších titulů. I proto se stalo divadlem, kam posílám své složitější hry. Je mi ctí a je mi potěšením, že jsem součástí rodiny Divadla Ungelt.

Jak jako autor vnímáte, když text, který dokonale znáte v angličtině, posloucháte v češtině?

Své hry znám dost dobře na to, abych pochopil, co herci v každé jednotlivé situaci říkají. Takže ačkoli mluví česky, stále slyším angličtinu. Největší zážitek mám přesto především z pozorování herců a ze zkoumání toho, jak uchopili své postavy, z pozorování způsobu, jak režisér postavil mizanscénu a jakou zvolil náladu celé inscenace. A k tomu všemu ještě rád poslouchám, jak na hru reagují diváci. V každé zemi diváci reagují jinak, takže je to pro mě vždycky zajímavé.

V Ungeltu s úspěchem hrajeme i Vaši hru *4000 dnů*. Jsou si v něčem s *Trhni si, otče!* podobné?

Obě hry jsem napsal ve stejném roce. Chtěl jsem tehdy zkusit napsat něco úplně jiného než doposud. Většina mých dosavadních her byly lehké komedie a já cítil, že chci vyzkoušet něco nového. Takže obě tyto hry zachycují určité sociální problémy, jsou poměrně temné a docela neobvyklé. Ale i přesto mají v sobě hodně humoru. Pro dramatika je radost hledat humor ve vážných situacích. Pro diváky to někdy může být obtížné, protože si nejsou jisti, jestli se můžou smát. Herci se proto musí rozhodnout, jak tyto situace uchopit. A to není jednoduché. Avšak myslím, že pokud se vám v inscenaci podaří najít správnou směs tragiky a komiky, může být velmi působivá a přesvědčivá. *4000 dnů* i *Trhni si, otče!* zaujímají v mém katalogu unikátní místo. Jsou to mé dvě „vážné komedie“.

Chystáte ještě další hry se třemi postavami? Jaké téma Vámí v současné době hýbe?

Na počátku tohoto roku jsem napsal další hru s třemi postavami. Jmenuje se *The Hill*. Je o třech mužích středního věku, kteří vyrazí zdolat horu ve snaze uctít památku svého nedávno zemřelého kamaráda. Hra se sice zabývá smutnou ztrátou, ale i tak je především o životě, vztazích a zápasech, které každodenně prožíváme. Je to vtipný text, pod povrchem se ale skrývá velmi vážné téma. Nabízí tři úžasné mužské role a nemá žádné scénografické nároky. Myslím, že si ji diváci brzy oblíbí a doufejme, že se ji nějaké divadlo v České republice rozhodne uvést. Plánuji také napsat komedii, v níž budou vystupovat pouze ženy. A ke konci tohoto roku půjde do kin filmová verze mé hry *Na konci duhy*. Film se bude jmenovat *Judy* a jsem si jistý, že mě velmi zaneprázdní. Titulní roli Judy Garland v posledních měsících jejího života ztvární Renée Zellweger. Je to krásný film a bude vzrušující pozorovat, jak si povede.

Na počátku kariéry jste působil i jako televizní herec. Jak na tuto zkušenost vzpomínáte?

Hrál jsem jen malé role. Například doktora v seriálu *London's Burning*, nebo mě zavraždili v *A Touch of Frost*. Větší úspěch jsem měl jako moderátor – BBC mi tehdy nabídla práci a já ji přijal. Uváděl jsem nejen televizní pořady pro děti, ale také jsem pomáhal ve studiu kameramanům a dalším kolegům. Neměl jsem s touto prací problém, ale necítil jsem, že je to pro mě ta správná cesta. Týdenní či dokonce měsíční rozesupy mezi jednotlivými projekty mě přiváděly k šílěnosti. Psaní mi vyhovuje mnohem víc. Pokud máte volný den a nemáte zrovna nic na práci, vždycky si můžete sednout a začít psát.

Kdy a proč jste se rozhodl zanechat své televizní kariéry a stát se profesionálním dramatikem? Jak těžký to byl začátek?

Původně jsem psal hry pro sebe a své herecké kamarády. Takže jsem se zaměřoval jen na vymýšlení dobrých scén pro každého z nás. Ale divadelníci a producenti, kteří se na nás přišli podívat, byli spíše okouzleni mými texty než mým herectvím. Poradili mi, abych začal psát víc a já poslechl. Přechod z herectví k psaní pro mě byl velmi snadný. Jedna kariéra přirozeně vytlačila tu druhou.

Proč jste se z Británie přestěhoval na Kanárské ostrovy? A proč zrovna na Tenerife?

Můj partner je z Tenerife a toužil se vrátit domů. To byl hlavní důvod. Ale zároveň jsem byl vždycky přitahován myšlenkou žít

někde v teple. Jako spisovatel strávíte spoustu času uvnitř domu, přičemž občas zíráte oknem ven. A pokud tam pořád vidíte jen mraky a déšť, začne to na vás působit trochu depresivně. Když se z okna podívám teď, vidím oceán a slunce. To mé kreativě prospívá o dost víc.

A poslední zásadní otázka: jak se daří Vaším milovaným psům, o kterých jste mluvil v našem posledním rozhovoru k 4000 dnům?

Moji psi jsou prostě skvělí! Lidé, kteří mě znají, vědí moc dobře, jak zbožňuji psy. Vždycky jsem je zbožňoval. Jsou krásní a oddaní a legrační a každý den mě rozesmívají. Po jejich boku jsem napsal každou svou hru.

E-mailový rozhovor v květnu 2019 vedl a posléze přeložil Pavel Ondruch.

Celá Jasonova rodina z původní verze hry *Trhni si, otče!* uvedené v londýnském Park Theatre (listopad 2016).

Johann Hari: Příčiny vzniku závislosti jsou jiné, než si myslíme

(výňatky z článku, který v Huffington Post vyšel roku 2015)

Uplynulo sto let od prvního zákazu drog. A celé to dlouhé století, po které trvá válka proti drogám, nám naši učitelé a naše vlády vypráví stále stejný příběh o závislosti. Tento příběh je v našich myslích tak zakořeněn, že ho považujeme za samozřejmost. Zdá se zjevný. Zdá se prokázaně pravdivý. (...) Ale prakticky všechno, co mi kdy řekli o závislosti, je lež.

(...)

Kdybyste se mě kdysi zeptali, co způsobuje závislost na drogách, podíval bych se na vás jako na idiota a řekl bych: „Drogy přece.“ Není nijak těžké to pochopit. Myslel jsem si, že právě s tím jsem se setkal ve vlastním životě. Všichni to dokážeme vysvětlit. Kdybychom já, vy a prvních dvacet lidí, které potkáme na ulici, užívali některou z velmi silných drog dvacet dní, na konci by ji naše těla potřebovala. Tyto látky by si nás tak silně chemicky „zaháčkovaly“, že bychom cítili strašlivou touhu užívat je dál. Byli bychom závislí. To je závislost.

Jeden ze způsobů, jak se tato teorie původně vytvořila, byly experimenty s krysami. (...) Umístíte krysu do klece, samotnou, se dvěma lahvemi vody. V jedné je jen voda. Ve druhé voda obsahující heroin nebo kokain. Téměř při každém opakování experimentu se krysa stane přímo posedlá vodou s drogou a bude si dávat další a další dávky, dokud se nezabije.

(...)

V 70. letech si profesor psychologie ve Vancouveru jménem Bruce Alexander všiml na tomto experimentu něčeho podivného. Krysa je v kleci úplně sama. Nemá nic jiného na práci než brát drogy. Napadlo ho: co by se asi stalo, kdybychom to zkusili jinak? A tak profesor Alexander vybudoval Krysí park. Byla to luxusní klec, kde měly krysy na hraní barevné míčky, tunely, kterými mohly běžet nahoru a dolů, a spoustu kamarádů: všechno, co si taková krysa může v životě přát. Jak to asi bude s drogami teď?, říkal si Alexander.

I v Krysím parku krysy samozřejmě vyzkoušely obě lahve s vodou, protože nevěděly, co v nich je. Ale co následovalo, bylo extrémně překvapivé.

Krysám, které měly příjemný život, se voda s drogou nezamlouvala. Většinu času se jí vyhýbaly a zkonsumovaly oproti izolovaným krysám méně než čtvrtinu drog. Ani jedna z nich nezemřela. Zatímco všechny krysy, jež byly osamělé a nešťastné, se staly těžce závislé, z krys žijících ve šťastném prostředí tak nedopadla žádná.

(...)

Profesor Alexander prohlašuje, že tento objev zásadním způsobem vyvrací jak tvrzení pravice, že závislost je morální selhání způsobené nadměrným požitkářstvím, tak verzi liberálů, že závislost je nemoc mozku, který byl ovládnut chemickou látkou. Tvrdí dokonce, že závislost je adaptační mechanismus. Problém není ve vás. Problém je ve vaší kleci.

Po první fázi Krysího parku šel profesor Alexander se svým experimentem dál. Zopakoval své rané pokusy, v nichž byly krysy nechány o samotě a staly se kompulzivně závislé na do-dávané droze. Nechal je užívat padesát sedm dní – to by mělo k vytvoření závislosti rozhodně stačit. Pak je vyjmul z izolačních klecí a umístil je do Krysího parku. Chtěl vědět, jestli když dojdete do takového stádia závislosti, je váš mozek drogou natolik ovládnut, že už se nevzpamatujete. Převezme nad vámi droga kontrolu? Následovalo další obrovské překvapení. Krysy sice chvíli vykazovaly mírné abstinenní příznaky, ale brzy přestaly s těžkým užíváním a vrátily se k normálnímu životu. Příjemná klec je zachránila.

(...)

Z toho plyne vzhled, který se týká daleko širší oblasti než jen chápání závislosti. Profesor Peter Cohen říká, že lidé mají hlubokou potřebu navazovat vztahy a vytvářet citová spojení. Tak v životě dosahujeme uspokojení. Jestliže se nedokážeme propojit jeden s druhým, spojíme se s jakoukoli náhražkou, která je po ruce – ať už je to skřípot rulety nebo pocit po vpichu jehly. Podle Cohena bychom měli úplně přestat hovořit o závislosti a říkat tomu spíše „vazba.“ Člověk závislý na heroinu si vytvořil vazbu s heroinem, protože nebyl schopen spojit se plně s ničím jiným. Takže opakem závislosti není střízlivost. Je jím blízkost s ostatními lidmi.

(...)

Toto téma se netýká jen závislých lidí, které mám rád. Týká se nás všech, protože nás nutí podívat se sami na sebe novými očima. Lidské bytosti jsou živočichové s potřebou vzájemného spojení. Potřebujeme blízkost a lásku. Nejmoudřejší větu dvacátého století pronesl E. M. Forster: „nejdůležitější je sblížovat se“ („only connect.“). Ale my jsme vytvořili prostředí a kulturu, která nás od možností sblížení odřezává a místo nich nám nabízí jen parodii v podobě Internetu. Nárůst problému závislosti je příznakem hlubší nemoci našeho způsobu života – toho, že neustále zaměřujeme zrak jen na další a další blýskavé objekty, které bychom si měli koupit, místo abychom si všímali lidských bytostí kolem sebe.

Spisovatel George Monbiot nazval naši dobu „věkem osamělosti.“ Vytvořili jsme lidskou společnost, ve které je snadnější než kdy předtím odříznout se od všech lidských vztahů. Bruce Alexander – tvůrce Krysího parku – mi řekl, že jsme příliš dlouho hovořili jen o individuálním uzdravení ze závislosti. Teď potřebujeme mluvit o uzdravení společnosti – jak se můžeme všichni společně uzdravit z nemoci izolace, která na nás padá jako hustá mlha.

Ale tyto nové důkazy pro nás nejsou jen politickou výzvou. Nenuť nás jen změnit naše postoje. Opravdová změna se potřebuje udát v našich srdcích.

(...)

Překlad Markéta Reinstein.

VÝSKYT RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ MEZI 16LETÝMI V ROCE 2015 V ČÍSLECH

66% šestnáctiletých studentů někdy v životě kouřilo cigarety, **29,9 %** kouřilo v posledních 30 dnech

16,4% kouří denně, **4,5 %** kouří denně 11 a více cigaret. **95,8 %** studentů ochutnalo v životě alkohol, v posledních dnech pilo alkohol **68,5 %**

41,9% pilo v posledních 30 dnech 5 a více sklenic alkoholu při jedné příležitosti, pití nadměrných dávek 3krát a častěji v posledních 30 dnech uvedlo **12,1 %** studentů
Průměrný věk první zkušenosti s cigaretou dosahoval 11,9 let, průměrný věk konzumace první sklenice alkoholu 12,6 let
37,4 % studentů vyzkoušelo v životě nějakou nelegální drogu, nejčastěji (**36,8 %**) konopné látky

2,7% vyzkoušela extázi, **3,8 %** LSD a halucinogeny, **3,3 %** halucinogenní houby, 1,4 % pervitin, **1,4 %** kokain a méně než **1,0 %** ostatní nelegální drogy
Průměrný věk první zkušenosti s konopnými látkami dosahoval 14,5 let
Více než **80 %** šestnáctiletých si dokáže snadno obstarat cigarety a pivo, **50 %** studentů si snadno obstará jiný druh alkoholu a konopné látky

27,6% studentů hraje denně nebo téměř denně počítačové hry, **83,9 %** denně surfuje na internetu

41,5% studentů stráví v běžný všední den na internetu 4 a více hodin, **53,4 %** pak 4 a více hodin o víkendu

9,1% studentů hrálo v posledních 12 měsících hazardní hry, odhadem je mezi šestnáctiletými přibližně 2,7 % v riziku vzniku problémového hráčství

Zdroj: Evropská školní studie o alkoholu a jiných drogách (ESPAD) 2015

Celý článek najdete zde:
<https://archetypal.cz/2015/johann-hari-the-likely-cause-of-addiction/>

V Divadle Ungelt můžete v sezóně 2018/2019 dále vidět

4000 DNŮ

PETER QUILTER, matka, syn a jeho partner vzpomínají na uplynulých jedenáct let. Každý z nich si je ale pamatuje jinak. Do jaké míry utváří paměť naši osobnost? V dramatickém příběhu napsaném s anglickou lehkostí a humorem hrají Hana Maciuchová, Ondřej Novák a Petr Stach. Režie Pavel Ondruch.

DEŠTIVÉ DNY

KEITH HUFF, americké drama je hrou o síle přátelství a zároveň kriminálním příběhem. Drsní chlapíci Denny a Joey jsou přáteli od dětství, které oba strávili na chicagském předměstí. Dnes jsou parťáky u chicagské policie. Hrají Richard Krajčo a David Švehlík. Režie Janusz Klimsza.

EXPRES NA ZÁPAD

CORMAC MCCARTHY, strhující psychologické drama. Nevšední setkání dvou diametrálně odlišných lidí v zaslém newyorském bytě – univerzitního profesora a bývalého trestance. Hrají František Němec a Radek Holub. Režie Petr Slavík.

JAK ZABÍT KOMIKA

OWEN MCCAFFERTY, být komikem je posláním. Pokušení úspěchu a slávy je však příliš silné. Více smíchu, více potlesku, více peněz a z chytrého humoru je podbízivá šmíra. Komedialní drama nabídně stand-up výstupy, které mapují umělcovu trnitou cestu vzhůru – a i jeho pád. Hrají Marek Daniel, Kristýna Frejová, Ladislav Hampel nebo Václav Vašák. Režie Martina Krátká.

MISS DIETRICH LITUJE

GAIL LOUW, matka a dcera. Regina Rázlová jako MARLENE DIETRICH a Šimona Postlerová jako MARIA RIVA ve strhujícím rodinném souboji. Láska a sebeláska. Zlatý prach slávy a neúprosný čas. Věčná bitva s minulostí. Kdo zvítězí? Režie Radovan Lipus.

PAN HALPERN A PAN JOHNSON

LIONEL GOLDSTEIN, anglická tragikomedie. U hrobu paní Florence se setkají dva staří muži, pan Halpern a pan Johnson. Hra měla světovou premiéru v Londýně a svou poslední roli v životě si v ní zahrál Sir Laurence Olivier. Divadlo Ungelt ji uvádí s Petrem Kostkou a Františkem Němcem. Režie Ladislav Smoček.

PARDÁL

FELIX MITTERER, stará žena autem srazí zapomnětlivého muže, který je tolik podobný jejímu zesnulému manželovi. Je už opravdu nesvéprávná, jak říká její synovec? Anebo je všechno úplně jinak? Napínavá tragikomedie, v níž se skutečnost skládá do nečekaných a dojemných obrazců nesmrtelné lásky. Hrají Carmen Mayerová, František Němec a Ondřej Novák. Režie Ladislav Smoček.

PŘÍTELKYNĚ

JEN SILVERMAN, „rozvedená padesátnice hledá spolubydlící ve stejném věku – čistotnou, spolehlivou Nekuřačku. Zn: Klidný podzim

života.“ Robyn je sice také padesátnice, jinak ale nesplňuje ani jeden ze zmíněných požadavků. Přesto se nakonec ukáže, že tahle ulitá spolubydlící je pro Sharon tou nejlepší volbou. Dojemná komedie současné americké dramatičky, v níž se usedlá domácnost kdesi v zapadákově otřepe v základech. Hrají Alena Mihulová a Jitka Smutná. Režie Tereza Karpianus.

ROZPRÁVY MILANA HEINA

Talk-show, ve které spolu rozprávějí principál našeho divadla Milan Hein a jeho dva pokaždé jiní herečtí kolegové. Pořad natáčí Český rozhlas Dvojka.

SKLENĚNÝ STROP

DAVID HARE, dva rozdílné světy, dva nesmiřitelné přístupy k životu a jeden společný pocit viny, kterého se nejde zbavit. Fascinující střet dvou silných osobností, které se nedokáží přestat milovat, ačkoli je všechno proti. Hrají Tatiana Vilhelmová, Jiří Langmajer, Vincent Navrátil nebo Vladimír Pokorný. Režie Vít Vencel.

SKOŘÁPKA

MARCIN SZCZYGIELSKI, v zapadlé knihovně se schází nesourodá dvojice. Zakřiknutá knihovnice a suverénní zlatokopka. Co přinese toto setkání? Komedie o nečekaném přátelství a cestě ke svobodě. Hrají Alena Mihulová a Petra Nesvačilová. Režie Pavel Ondruch.

TANEČNÍ HODINY

MARK ST. GERMAIN, jak naučit tančit autistického profesora, který nemá rád doteky? Stačí ho poslat k profesionální tanečnici. Co na tom, že má nohu v ortéze a sotva chodí... Romantická komedie o sblížení dvou samotářů, jejichž silná vůle možná překoná i nepřekonatelné. Hrají Miroslav Táborský a Petra Nesvačilová. Režie Pavel Ondruch.

ZPÍVÁ A VYPRÁVÍ SOŇA ČERVENÁ

Unikátní písňový recitál Soni Červené za doprovodu pianisty Karla Košárka, v němž mimo jiné zazní skladby Bohuslava Martinů, Jiřího Červeného a dalších.

ŽIVOT PODLE JONESOVÝCH

WILL ENO, přistěhovali se noví sousedé a oceňovaná tragikomedie, ve které dva manželské páry hledí vstřícně prchavosti času a života, může začít. Obnažující cesta do hlubin lidské duše, v níž nic není tak tragické, aby se tomu nedalo i zasmát. Hrají Vanda Hybnerová, Lucie Štěpánková, Miroslav Táborský a Ladislav Hampel. Režie Marek Němec.

LETNÍ SCÉNA DIVADLA UNGELT

KDOKOLI MŮŽE DĚLAT COKOLI

BETTY MACDONADOVÁ, VĚRA MAŠKOVÁ, jak si nezoufat, když kolem vás zuří hospodářská krize, vy nemáte žádnou kvalifikaci, zato povinnost uživit dvě děti? Stačí stejně jako Betty MacDonaldová mít podnikavou sestru, svéráznou maminku, milující rodinu a uvěřit, že když jde do tuhého, může opravdu kdokoli dělat cokoli. Dramatizaci unikátního humoristického románu, v němž si autorka dokáže dělat legraci z věcí víc než těžkých, uvádíme ve světové divadelní premiéře. Hrají Jitka Smutná, Tereza Kostková, Máša Málková, Eva Josefíková, Jiří Hána a Jaromír Nosek. Režie Peter Gábor. Tuto inscenaci hrajeme jen na Letní scéně a na zájezdech.

Dárci židlí

Zlata ADAMOVSÁ
Prof. Dadja ALTENBURG-
KOHL & Daniel PEŠTA
Jitka ASTEROVÁ
Norbert AUERBACH
Jiří BARTOŠKA
Prof. MUDr. Vladimír
BENEŠ, DrSc.
Martin BEZOUŠKA
Lucie BÍLÁ
Ing. Michal BORGES
Jana BREJCHOVÁ
Tereza BRODSKÁ
Hana BUREŠOVÁ
Zuzana BYDŽOVSKÁ
a Miroslav ETZLER
Věra ČÁSLAVSKÁ
Soňa ČERVENÁ
Aleš CIBULKA
Vilma CIBULKOVÁ
Jitka ČVANČAROVÁ
Martina DELÍŠOVÁ
Magdalena DIETLOVÁ a Dr.
Milan SLÁDEK
Michal DOČEKAL
Zeno DOSTÁL
Jaromír DULAVA
Josef DVOŘÁK
Helena DVOŘÁKOVÁ
Monika ELŠÍKOVÁ
Fero FENIČ
Ladislav FIALKA
Květa FIALOVÁ
pes FILIP
Ing. Jan FISCHER CSc.
Jefim FIŠTEJN
MUDr. Alfred GEBHARD
Václav HAUPT
Dagmar a Václav HAVLOVI
Bohumila a Walter
HEINOVI
Šárka HEJNOVÁ
Hana a Karel
HEŘMÁNKOVÍ
Ljuba HERMANOVÁ
MUDr. Radkin HONZÁK
Prof. MUDr. Cyril HÖSCHL,
DrSc., FRCPsych.
PhDr. Slavomír HUBÁLEK
Eva a Václav HUDEČKOVÍ
František HUSÁK
Vítězslav JANDÁK
Nina JIRÁNKOVÁ
MUDr. Milan JIRÁSEK
PhDr. Vladimír JURAČKA
Jiří JUST
Jan KANZELSBERGER
Ivan KLÁNSKÝ

Dušan KLEIN
Milan KŇAŽKO
KOOPERATIVA
POJIŠŤOVNA, a.s., Vienna
Insurance Group
Miloš KOPECKÝ
Petr KOSTKA
Ing. Martin KRAFL
Richard KRAJČO
JUDr. Tomáš KRAUS
Pavel KRÍŽ
Vendula KRÍŽOVÁ
Marta KUBIŠOVÁ
MUDr. Roman KUFA
Jiří LÁBUS
Mgr. Dalibor LACINA
Pavel LIŠKA
Radovan LUKAVSKÝ
Hana MACIUCHOVÁ
Jana MALÁ
Dana a Petr MALÁSKOVI
JUDr. Hana MARVANOVÁ
Alena MIHULOVÁ
Carmen MAYEROVÁ
Zuzana a Matěj MINÁČOVÍ
Jitka MOLAVCOVÁ
Otakar MOTEJL
Petr MOTLOCH
Kamila MOUČKOVÁ
Ladislav MRKVIČKA
Jiří MUCHA
Světлана NÁLEPKOVÁ
Václav NECKÁŘ
Luděk NEKUDA
Jitka NĚMCOVÁ
František NĚMEC
Petra NESVAČILOVÁ
prof. MUDr. Petr NEUŽIL,
CSc. FESC
Mathilde NOSTITZ
Ondřej NOVÁK
Pavel ONDRUCH
Ota ORNEST
Igor OROZOVÍČ
Jeňýk PACÁK
Prof. MUDr. Pavel PAFKO,
DrSc.
Irena PAVLÁSKOVÁ
Halina PAWLOWSKÁ
Mgr. Robert PERGL
Libor PEŠEK
Prof. MUDr. Jan PIRK,
DrSc.
Jindřich POLÁK
Viktor POLESNÝ
Simona POSTLEROVÁ
Václav POSTRÁNECKÝ
Chantal POULLAIN

Michal PROKOP
Vlasta PRŮCHOVÁ-
HAMMEROVÁ
Regina RÁZLOVÁ
Vlastimil RIEDL
Pražská realitní kancelář
ROYAL – Ing. Jaroslav
Košířál
Linda RYBOVÁ
RYOR, a.s.
Alena SCHÄFEROVÁ
Jiří SCHMITZER
Jan a Libuše
SCHNEIDEROVI
Vladimír a Petr SÍSOVI
Jan SKALICKÝ
Marta SKARLANDTOVÁ
Tomáš SLÁMA
Petr SLAVÍK
Ladislav SMOČEK
Olga SOMMEROVÁ &
Olga ŠPÁTOVÁ
Petr STACH
Jiří STACH
Simona STAŠOVÁ
Petr ŠTĚPÁNEK
Lucie ŠTĚPÁNKOVÁ
Jana ŠTĚPÁNKOVÁ
Karel ŠTOLBA
Jiří SUCHÝ
David ŠVEHLÍK
Jiří SVOBODA
Libuše ŠVORMOVÁ
Dana SYSLOVÁ
Jan TEPLÝ
Pavel TIGRID
TON a.s.
TRICO
Vilém UDATNÝ
Milan UHDE
Eva URBANOVÁ
Marta VANČUROVÁ
Petra a Josef
VAVROUŠKOVÍ
Ondřej VETCHÝ
Pavel VĚTROVEC
Oldřich VÍZNER
Alena VRÁNOVÁ
Pavel VRBA
Petr WEIGL
prof. PhDr. Petr WEISS
Anna WETLINSKÁ
Jan a Zuzana WIENEROVI
Valérie ZAWADSKÁ
Zdeněk ZDENĚK
Stanislav ZINDULKA

Ungelt

Původně areál odpočinku pro kupce. V areálu se vybíral poplatek (clo), zvaný ungelt. Odtud dnešní název areálu. Kromě celnice tady kupci měli dvůr, špitál a kostel. Po obvodu dvora, který sloužil jako tržiště, vyrůstaly nejstarší románské domy. Základy tohoto domu, rovněž v románském slohu, pocházejí z 11. století a jsou k vidění v klubu divadla. Celý dům, včetně prostor, které byly zrekonstruovány na divadlo, tu stojí od 14. století.

Soukromé Divadlo Ungelt bylo slavnostně otevřeno 2. října 1995 panem Milošem Kopeckým, který divadlu daroval své oblíbené otáčivé křeslo. To se nachází v divadelním klubu v unikátním společenství dalších křesel a židlí - darů od sponzorů a známých osobností českého veřejného života, příznivců divadla.

